

DZIENNIK

URZĘDOWY

Województwa Pomorskiego.

Adres Redakcji i Administracji „Dziennika Urzędowego”: Pomorski Urząd Wojewódzki, Toruń.
 Prenumerata kwartalna 3 złote. — Cena ogłoszeń: wiersz łamowy 60 gr.

T R E Ś Ć :

- A. Przegląd Publikacyj.
 B. Dział Urzędowy, poz. 231—235

A. Przegląd Publikacyj.

Zwraca się uwagę na następujące przepisy ogłoszone w Dzienniku Ustaw R. P.

- a) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19. grudnia 1927 r. w sprawie terminu wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych. Dz. Ust. R. P. Nr. 114 poz. 975.
 b) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 grudnia 1927 r. w sprawie włączenia nowych powiatów do okręgów wyborczych. Dz. Ust. R. P. Nr. 113 poz. 962.

B. Dział Urzędowy.

Sprawy Rzeczone.

231.

Rozporządzenie policyjne

z dnia 20. grudnia 1927 r. w sprawie porządków sanitarnych w miastach Województwa Pomorskiego.

Na podstawie §§ 137 i 139 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z 30. 7. 1883 i na podstawie §§ 6 litera b i f, 12 i 15 ustawy o zarządzie policji z 11. 3. 1850 za zgodą Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego zarządzam co następuje:

I. Ulice, drogi i place publiczne.

§ 1.

Wszystkie ulice, drogi i place publiczne w miastach, tak jezdnie jak chodniki, ścieki, rynsztoki i rowy przydrożne winny być stale utrzymywane w porządku i czystości.

W celu uchronienia miasta lub niektórych jego dzielnic od zanieczyszczenia, miejscowa władza policyjna może wydać zarządzenia, wykluczające pewne ulice od pędzenia po nich bydła, od ruchu po nich wozów, naładowanych słomą, sianem i t.p.

§ 2.

Staranne oczyszczanie, względnie zamiatanie miejsc, wymienionych w § 1-ym, winno się odbywać przynajmniej raz dziennie w porze rannej przed rozpoczęciem normalnego ruchu ulicznego. Ponadto także w ciągu dnia z ulic ruchliwszych winny być usuwane gromadzące się tam śmiecie i odpadki na każdorazowe zarządzenie władzy policyjnej.

W razie suchej i niemroźnej pogody miejsca wyżej wymienione winny być przed zamiataniem zraszane wodą, ażeby zapobiec tworzeniu się kurzu przy zamiataniu. W porze letniej zraszanie wodą ulic i chodników odbywać

się winno parę razy dziennie w godzinach, wyznaczonych przez miejscową władzę policyjną.

§ 3.

W porze zimowej chodniki winny być oczyszczane z śniegu, gdy tylko śnieg przestanie padać; z nastaniem odwilży należy usuwać z chodników resztki topniejącego lodu i śniegu. Z chwilą nastania gołoledzi chodniki należy posypywać piaskiem.

§ 4.

Czynności, wymienione w §§ 2 i 3 niniejszego rozporządzenia, w myśl przepisów ustawy z dnia 1 lipca 1912 r. o czyszczeniu dróg publicznych (zbiór ustaw pruskich str. 187) oraz art. 10 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. r. 1921 Nr. 89 poz. 656) należą do obowiązków Magistratu, mogą być jednak przekazane właścicielom przyległych nieruchomości, co winno być szczegółowo określone w regulaminach sanitarno-porządkowych, o których mowa w § 26 niniejszego rozporządzenia.

§ 5.

Zgarnięte przy zamiataniu z ulic i placów śmiecie i nieczystości winny być niezwłocznie wywożone poza obręb miasta na miejsce do tego celu przeznaczone. Obowiązek powyższy ciąży na Magistracie, który go wypełnia przy pomocy własnego taboru lub za pośrednictwem umówionego przedsiębiorcy, za którego jednak czynności Magistrat jest odpowiedzialny.

Usuwanie śniegu z jezdni, ulic i placów winno być uregulowane regulaminem sanitarno-porządkowym miejskim (§ 26).

§ 6.

Przepis § 1-go o utrzymaniu porządku i czystości odnosi się również do publicznych ogrodów, parków, boisk i plantacji miejskich, przyczem obowiązek utrzymywania tych miejsc w czystości ciąży na Magistracie. Regulamin sanitarno-porządkowy miejski (§ 26) określi bliżej sposób zamiatania, polewania wodą i usuwania nieczystości z miejsc wyżej wymienionych.

§ 7.

We wszystkich miastach w dzielnicach ruchliwszych, gdzie częściej zauważa się większe skupienia ludności, zwłaszcza w bliskości targów, jarmarków itp., winny znajdować się odpowiednio urządzone (patrz §§ 15—19) ustępy publiczne w takiej ilości, ażeby w miastach do 10,000 mieszkańców 1 ustęp przypadał na każde 2000 mieszkańców, a w miastach ludniejszych 1 na 4000 mieszkańców. Niezależnie od tego conajmniej 1 ustęp znajdować się winien w każdym parku i ogrodzie publicznym.

Ustępy publiczne z odrębnymi oddziałami dla obu płci winny być dostępne dla publiczności od godziny 7 rano do 10 wieczorem, o zmroku dostatecznie oświetlane i stale utrzymywane w zupełnej czystości i porządku. Pissoiny winny być stale otwarte i za ich używanie opłata od publiczności nie może być pobierana.

Obowiązek urządzenia i utrzymywania w porządku ustępów publicznych ciąży na Magistracie. W tych miastach, które ustępów publicznych nie posiadają, lub posiadają je w ilości niedostatecznej, winny one być zbudowane w przeciągu 6 miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 8.

Zabrania się pod groźbą kar, przewidzianych w § 27 niniejszego rozporządzenia, zanieczyszczania ulic, placów, ogrodów i parków miejskich wydaliniami ludzkimi oraz umyślnie zaśmiecanie tych miejsc.

W ogrodach i miejscach spacerowych, jak również na tych ulicach, gdzie Magistrat uzna to za odpowiednie, winny być ustawione estetycznej formy kosze lub skrzynki do wrzucania papierów, niedopałków papierosów itp. Ustawienie i systematyczne opróżnienie tych skrzynek należy do obowiązków Magistratu.

II. Podwórza i domy.

§ 9.

Podwórza domów winny być stale utrzymywane w należytej czystości i porządku, winny przeto mieć powierzchnię równą i twardą, zapobiegającą tworzeniu się błota i kałuż; ścieki i rynsztoki podwórzowe winny mieć należyty spadek i równą powierzchnię, ażeby ich zawartość miała swobodny stały odpływ do kanałów czy odpowiednich zbiorników.

§ 10.

Podwórza domów, na których odbywa się większy ruch pojazdów (np. w zajazdach i hotelach), jak również w domach, w których się znajdują zakłady przemysłowe czy handlowe (mleczarnie, śpiczrze, młyny, piekarnie, zakłady rzeźnicze itp.), winny być w całości zabrukowane albo wyasfaltowane lub wycementowane.

§ 11.

Znajdujące się w podwórzach domów stajnie, obory czy chlewy winny być tak urządzone, ażeby nie powodowały zanieczyszczenia gleby i powietrza.

Gromadzący się w tych ubikacjach nawóz zwierzęcy winien być albo bezpośrednio wywożony za miasto, albo może być zbierany w szczelnych murowanych i wycementowanych dokładnie przykrytych zbiornikach, których zawartość winna być wywożona przed ich przepelnieniem. Opróżnianie powyższych zbiorników należy uskutecznić przed godz. 6 rano, ażeby przykre wyciechy nie uniemożliwiały lokatorom mieszkań otwierania okien.

Obowiązek utrzymywania w porządku i czystości wyżej wymienionych pomieszczeń oraz wywożenia z nich nawozu ciąży na właścicielach utrzymywanych w nich zwierząt.

Bliższe szczegóły w sprawie warunków, którym odpowiadać winny stajnie, obory, chlewy itp. ubikacje mogą być umieszczane w regulaminach sanitarno-porządkowych miast, o których mowa w § 26 niniejszego rozporządzenia.

Magistratowi przysługuje prawo wydawania zakazu utrzymywania w pewnych domach lub całych dzielnicach miasta koni, bydła lub nierogacizny oraz kóz, jeżeli względów sanitarnych tego wymagać będą.

§ 12.

W każdym podwórzu domu mieszkalnego znajdować się winien zbiornik na śmiecie i odpadki stałe oraz na popiół, usuwany z pieców. Zbiorniki te winny być szczelne, zaopatrzone w łatwo odmykalną pokrywę, umieszczone w miejscu dostępnym. Usuwanie zawartości śmietników podwórzowych należy do obowiązków Magistratu.

§ 13.

Nieczystości i odpadki domowe płynne, pomyje itp. w domach skanalizowanych winny być odprowadzane do kanałów za pomocą szczelnych rur. W domach nieskanalizowanych płyny te winny być zlewane do dołów kloacznych, względnie specjalnych zbiorników, opróżnianych systematycznie przez tabor miejski. Wypuszczanie powyższych nieczystości rynsztokami na ulicę jest wzbronione.

§ 14.

W każdym domu znajdować się winny ustępy, przy każdym oddzielnym mieszkaniu, albo w podwórzu jeden ustęp wspólny, podzielony na tyle zamykanych na klucz oddziałów, wiele jest mieszkań w domu.

§ 15.

W domach skanalizowanych ustępy winny być połączone z siecią kanalizacyjną przytem urządzenia kanalizacyjne winny być zabezpieczone od zamarzania w zimie.

W domach, nieposiadających kanalizacji, ustępy winny być budowane na dołach murowanych, dokładnie wycementowanych, szczelnie przykrytych, i dobrze wentylowanych.

§ 16.

Opróżnianie we właściwym czasie dołów ustępowych należy do obowiązków Magistratu.

Wywożenie zawartości dołów ustępowych odbywać się może tylko w czasie między godziną 10 wieczorem a 6-tą rano i winno się odbywać w specjalnych hermetycznie zamkniętych wozach na miejscu za miastem, wskazane przez władzę policyjną. Przelewanie zawartości dołów ustępowych do wspomnianych wozów winno się odbywać za pomocą pomp lub vacuum aparatów, a nie czerpakami.

§ 17.

Ustępy zbudowane w podwórzach na dołach murowanych, nie powinny znajdować się bliżej niż w odległości 10 mtr. od studzien podwórzowych.

§ 18.

Ustępy wspólne, znajdujące się w podwórzach domów, winny być w porze wieczornej dostatecznie oświetlone.

§ 19.

Utrzymywanie porządku i czystości w ustępach prywatnych należy do obowiązków właścicieli odosobnych mieszkań. Utrzymanie w porządku części ogólnej ustępów wspólnych jak również oddziałów niezamkniętych, przeznaczonych do ogólnego użytku, należy do obowiązków właściciela nieruchomości.

W regulaminach porządkowych, o których mowa w § 26 niniejszego rozporządzenia, Magistrat może podać więcej szczegółowe przepisy i wymagania dotyczące się budowy i utrzymywania ustępów.

§ 20.

W każdym podwórzu domu mieszkalnego winno się znajdować specjalne miejsce i urządzenie, przeznaczone do trzepania i wietrzenia dywanów, mebli, pościeli itp. Regulaminy sanitarno - porządkowe określają godziny dnia, w których trzepanie mebli itp. odbywać się może.

§ 21.

Tak zwane „świetliki“, tj. zagłębienia przed oknami od piwnic i suferen, tak znajdujące się na ulicy jak i od strony podwórza, winny być stale utrzymane w czystości i porządku, a gromadzące się w nich śmiecie winny być raz na tydzień usuwane.

§ 22.

Zabrania się używania nawozu do ochrony zimą od chłódów okien piwnicznych, studzien itp. przedmiotów, znajdujących się na podwórzach lub na ulicy.

Sienie i klatki schodowe winny być stale utrzymywane w porządku i czystości; w tym celu winny być codziennie zamiatane, a 1 raz w tygodniu zmywane wodą, o ile nie posiadają froterowanej posadzki. Znajdujące się na schodach dywany i chodniki powinny być 1 raz w tygodniu wietrzone i trzepane.

O zmroku winny być sienie i klatki schodowe oświetlone aż do godziny, wskazanej w regulaminie sanitarno-porządkowym (§ 26).

Zaleca się umieszczanie w sieniach domów i na schodach wycieraczek do nóg, spluwaczek z wodą i wywieszanie na ścianach napisów, zabraniających plucia na podłogę.

§ 24.

Obowiązki, wymienione w §§ 9—23, a więc dotyczące się urzędzenia i utrzymywania w czystości podwórz, śmietników, ogólnych ustępów w podwórzach, gnojowisk, urządzeń kanalizacyjnych, zbiorników nieczystości i odpływów, jak również sieni domów i klatek schodowych, ciąży na właścicielach nieruchomości, względnie odpowiedzialnych administratorach domów.

Lokatorowie mieszkań są obowiązani do utrzymywania w czystości własnych swoich ustępów, tak znajdujących się na podwórzu jak i wewnątrz mieszkań.

§ 25.

Lokatorom domów zabrania się:

- a) wystawiania w klatkach schodowych i na podwórzach kubłów lub innych naczyń ze śmieciami, zlewkami, pomyjami itp.;
- b) wyrzucania śmieci lub wylewania płynnych nieczystości lub pomyj na ulicę lub na podwórze poza miejscami, do tego przeznaczonemi;
- c) zanieczyszczania sieni i klatek schodowych odpadkami domowymi, płwocinami lub wydzielinami;
- d) wymiatania śmieci z parapetów okiennych i balkonów na ulicę lub na podwórze;
- e) trzepania mebli, pościeli itp. na balkonach lub w oknach mieszkań i wogóle poza miejscem i poza godzinami na to wyznaczonemi.

III. Zarządzenia ogólne.

§ 26.

Obowiązujące w niektórych miastach regulaminy i statuty sanitarno-porządkowe, o ile są sprzeczne z postanowieniami niniejszego rozporządzenia, tracą moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Magistraty miast są obowiązane do niezwłocznego podania do wiadomości mieszkańców niniejszego rozporządzenia, względnie do wydania własnych regulaminów sanitarno-porządkowych, ułożonych na zasadzie i z rozwinięciem postanowień niniejszego rozporządzenia.

§ 27.

Winni przekroczenia postanowień niniejszego rozporządzenia karani będą zgodnie z przepisami § 132 ustawy o ogólnym zarządzie kraju grzywną do wysokości 150 zł., a w razie nieściągalności odpowiednim aresztem.

W razie uporczywego niestosowania się do przepisów niniejszego rozporządzenia władzy Policijnej przysługuje prawo wykonania poszczególnych robót porządkowych na koszt osoby zainteresowanej.

§ 28.

Czuwanie nad wykonaniem przepisów niniejszego rozporządzenia należy do obowiązków miejscowych organów policyjnych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

§ 30.

Wojewodzie Pomorskiemu przysługuje prawo rozciągnięcia przepisów niniejszego rozporządzenia na te gminy wiejskie, które dzięki większemu skupieniu ludności, sposobowi zabudowania, ożywionemu ruchowi handlowemu lub przemysłowemu mają istotnie charakter miasta, niż wsi.

Wojewoda Pomorski
(—) Młodzianowski.

232.

Zarządzenie

z dnia 29 grudnia 1927 w sprawie wydawania licencji na przemysł okrężny.

Na podstawie art. 55 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), o prawie przemysłowem po wysłuchaniu opinii Izby Przemysłowo-Handlowych i Izby Rzemieślniczej zarządzam na całym obszarze Województwa Pomorskiego, że wydawanie na rok 1928 licencji na przemysły okrężne, wymienione w art. 45 lic. 1 i 3 wyżej powołanego rozporządzenia tj. na sprzedaż towarów oraz proponowanie i wykonywanie drobnych świadczeń natury przemysłowej, będzie ograniczone tylko do tych osób, które patenty na te przemysły okrężne od Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego już na rok 1927 otrzymały

Wojewoda
(—) Młodzianowski.

L. dz. V. C. 1—6508/27

233.

Ogłoszenie

w sprawie kursu kandydatek na położne.

Najbliższy dwunastomiesięczny kurs dla kandydatek na położne rozpocznie się w Poznaniu dnia 1. kwietnia 1928 r.

Zgłoszenia o przyjęcie na kurs należy wnosić:

- 1) w Toruniu i Grudziądzu do Magistratu,
- 2) pozatem do Starostwa Powiatowego, w którego obwodzie zamieszkuje wnioskodawczyni.

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) poświadczenie lekarza powiatowego o stanie zdrowia fizycznego i umysłowego;
- 2) poświadczenie policji miejscowej, że kandydatka cieszy się dobrą opinią, nie była sądownie karana i nie miała dzieci **nieślubnych**;
- 3) świadectwo chrztu lub urodzenia;
- 4) świadectwo powtórnego szczepienia ospy.

Zamężne kandydatki muszą dołączyć własnoręcznie podpisane zezwolenie męża. Zasadniczo nie mogą być przyjęte kandydatki niżej lat 20 i ponad 30. W wyjątkowych i szczególnie zasługujących na uwzględnienie wypadkach może Starostwo Krajowe inaczej zdecydować.

Kandydatki z Województwa Pomorskiego, które obowiązują się wypełniać przez trzy lata obowiązki położnej obwodowej, w obwodzie wskazanym przez władzę administracyjną, płacą za cały kurs 720 zł.

Kandydatki Województwa Pomorskiego, które zamierzają wolno praktykować, za cały kurs 2,160 zł.

Opłaty powyższe uiszczają należy w kasie szkoły położnych w miesięcznych ratach z góry. Starostwo Krajowe za-

strzeżę sobie każdego czasu prawo zmiany powyższych opłat stosownie do potrzeby

Kandydatki otrzymują pomieszkanie i utrzymanie III klasy.

Każda kandydatka winna posiadać bieliznę ręczniki, pościel i naczynia do jedzenia

Przed przyjęciem na kurs odbędzie się egzamin z rachunków, czytania i pisania.

Kandydatki muszą się stawić 3 marca 1928 r. o godzinie 10-ej w gmachu Starostwa Krajowego Pomorskiego w Toruniu, ulica Mostowa 13, celem poddania się egzaminowi wstępnemu, poczem rozstrzygnie się, czy kandydatka będzie na kurs przyjęta.

Po odbytym egzaminie wstępnym wracają kandydatki do domu.

Kandydatki, które egzamin złożyły, zostaną **pisemnie** powołane na kurs.

Starostwo Krajowe zastrzeżę sobie prawo powołania na kurs tylko te kandydatki, które będzie uważało za odpowiednie.

Ostateczny termin składania podań upływa dnia 5. lutego 1928 r. Po tym terminie nadesłane wnioski bezwzględnie będą oddalone.

Toruń, dnia 23 grudnia 1927 r.

Starosta Krajowy Pomorski
(—) Dr. Wybicki.

I. dz. II. 6280/27.

234.

Przeżminowanie miejscowości w powiecie kartuskim.

Na mocy § 2 ust. 1 ordynacji wiejskiej zostały prawomocną uchwałą Wydziału Powiatowego powiatu kartuskiego z dnia 16. IX. 26 r. L. dz. 4304 W. P. miejscowości Starahuta, Rokicki las i Dolina Jadwigi nie należące dotychczas prawnie do żadnego gminnego związku terytorjalnego przyłączono do gminy Gowidłino, powiat Kartuszy-Kartuzy, dnia 21 marca 1927 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
w z. (—) Poćwiardowski,
Deputowany powiatowy.

L. dz. 1130 W. P.

235.

Sprostowanie.

W ogłoszeniach Pana Generalnego Komisarza Wyborczego i Pana Przewodniczącego Komisji Wyborczej na okręg 30 w Grudziądzu, odbitych pod pozycjami 218 i 220 Dziennika Urzędowego Województwa Pomorskiego winno imię ostatnio wymienionego brzmieć poprawnie **Marjan a.** nie Jan Kornicki, co niniejszem prostuję.

Toruń, dnia 27. 12. 27 r.

Wojewoda
Dr. Seydlitz.

L. dz. I. B. 19918/27.

